

Óli Jacobsen

BRAGDLIG NÓLSOYARKONA
Í KEYPMANNAHAVN Í 1938

Tað finnast stuttligar søgur í gomlum bløðum. Ein teirra var um, tá ið Maria úr Nólsoy var sína einastu ferð í Danmark

Henda frásøgnin var í Politiken og varð síðan endurprentað í Tingakrossi og Føroya-tíðindum.

Yvirskriftin var: »Fra Færøerne til København for at se en Elefant«. Greinin er um »en gammel Bondekone, som aldrig har været uden for Færøerne og aldrig har gaaet i Skole. Fru Marie Hammer fra Nolsø fortæller om sine mærkelige Oplevelser i København«.

Slapp til Danmarkar, tá ið maðurin doyði

En mærkelig Kvinde sad over for os i Gaar, en jævn færøsk Bondekone med et levende Ansigt, fuldt af spillende Lune af munter Ironi af ægte Menneskelighed.

Hun har aldrig gaaet i Skole, hun er firs Aar gammel, og nu er hun for første Gang uden for Færøerne. Jeg spurgte Marie Hammer, hvordan hun var kommet ud paa den lange Rejse fra Nolsø til København. Hun svarede:

Jeg har oplevet et langt og lykkeligt Liv samme med andre Færingar paa vor lille Ø, Nolsø, uden for Thorshavn. Jeg er tilfreds med mit Liv. Men jeg vilde ikke dø, før jeg havde set Danmark med mine egne øjne.

Men hvad sagde Deres Mand?

Det er jo netop det, sagde Marie Hammer og lo, medens lystige Smilerynker trak sammen i det sunde brune Ansigt. Hver gang jeg kom til ham og sagde, jeg vilde rejse, slog han det hen med disse Ord: »Aaarh, Sludder og Vrøvl«.

Saa turde jeg jo ikke rejse. Men for tre Aar siden døde min Mand, og saa tog jeg Mod til mig, overlod pasningen af mine Køer, Høns og Ænder til andre og rejste herved med Tjaldur. Jeg havde billet til anden Klasse, men der var ikke Plads, saa rejste jeg paa første Klasse. Konerne hjemme paa Nolsø skulde blot have set mig!

Ongantið gingið í skúla

De taler udmærket Dansk, hvor har De lært det?

Det har jeg lært mig selv. Jeg har aldrig gaaet i Skole. Da min Mor var konfirmeret, blev Skolen paa Nolsø nedlagt, og den kom først igen, da

Maria Hammer

Jardarferð í Nólsoy í 1941. Sangarar frá vinstru aftast Kristin Holm, Einar Jacobsen, Simun Simonsen, gamli lærarin í Nólsoy, var deknur í 40 ár, Sigmund Danielsen og Leif Hansen

min egen Datter var voksen. Saa jeg maatte lære mig selv at læse og skrive dansk gennem de danske Læger og andre Embedsmænd, jeg i Aarenes Løb er kommet i Forbindelse med. Det er ikke saa faa. Jeg er en slags klog Kone paa Nolsø. Hvordan?

Ja, jeg er da hverken tosset eller Kvaksalver. Min Mand var Odelsbonde, og medens han drev Bedriften, det var halvanden Mark Jord, var jeg Jordemoder og Apoteker for de 300 Sjæle paa Nolsø. Jeg havde Udsalg fra Thorshavns Apotek. Jeg var nu ikke Jordemoder

af Uddannelse. Alligevel ordnede jeg alene 12 Fødsler og bistod ved 160 andre. Bare man er rask paa Hænderne, saa gør det ikke saa meget, at man ikke har læst.

Bispebjerg er einki fjall!

Hvad har De saa oplevet paa denne Rejse til Danmark?

Jeg har faaet saa meget at spise, som jeg aldrig har smagt før. Ombord paa Tjaldur fik jeg noget modbydeligt surt bedsk noget, som jeg ikke kan fordrage. Man sagde, at det var Picles. Det kunde jeg ikke lide. Men Agurkesalaten! Jeg spiste

saa meget dejligt, som jeg ikke har smagt før.

Marie Hammer sad over for os uden et eneste graat Haar. Hendes Haar var endnu Kulsort som i de unge Dage, skønt hun er blevet 80 Aar gammel. Københavnske Vennere tog imod hende ved Baaden, og da hun første gang i sit liv saa en Sporvogn spurgte hun kort:

Hvad er det for en tingest?

Det er en Sporvogn, Linie 2 Naa

»Er der noget hernede som overrasker Dem?« spurgte vi den gamle Bondekone.

Jeg er ikke imponeret af noget. Jeg kan ikke forstaa, at de kalder Bispebjerg for et Bjerg. Jeg har været paa det højeste Fjeld paa Færøerne, Slættarafjeld, og jeg var 880 meter over Havet. Det er et Bjerg. Jeg var mellem 60 og 70, da jeg sammen med andre klatrede øverst op. Det var trættende, men aldrig har jeg drukket saa koldt Vand som af en Kilde langs med Stien op til Toppen. Allerøverst var der ikke et grønt Straa. Det var saa koldt, saa koldt.

Ræddist ikki leyvurnar

Men var der ikke noget særligt, De vilde se i Danmark?

Da smilte den 80 Aarige undseligt og sagde:

De ler vist ad mig, men jeg vilde saa gerne se en levende Elefant. Det har jeg ønsket hele mit Liv, siden jeg var en lille Pige og saa et billede af en Elefant i et dansk illustreret Blad. Inden jeg rejste sagde alle til mig, at jeg vilde blive bange, naar Løverne brølede i Zoologisk Have. Men det var slet ikke uhyggeligt at høre dem brøle. Det gør de gale Tyre da ogsaa derhjemme!

Hvad synes De saa om Elefanten?

Den var dejlig. Og Flodhesten. Tænk at der virkelig lever saadanne Dyr. Man gaar jo hjemme i Nolsø og tror, det er Løgn alt sammen.

Har de kørt med vore Tog?

Ikke endnu, men jeg har kørt to Gange med Bil, og jeg sad hver Gang foran hos Chaufføren.

De er stedse paa Farten?

Jeg skal se mest muligt i disse 14 Dage. Forleden Aften var vi i Circus – aa, hvor jeg morede mig. Der var en lille Klovner, han lignede grangivelig Skolelæreren hjemme i Nolsø. Jeg maatte holde mig for Munden, for at han ikke skulde tro, at jeg grinede ham lige op i hans aabne Ansigt.

Frekir fiskahandlarar

Erderintet som har overrasket Dem?

Jo, jeg forstaaer ikke, at Fiskerhandlerne i København er saa frække, at de tager en Krone og halvfems Øre for to smaa Rød-spætter, dem faar vi hjemme i Nolsø for 10 Øre i alt – hvis vi da ikke smider dem væk. Vi faar fem store